

og nú merktist tað undir eins, at nú bar fram móti ljósari tíð hjá tí arbeiðandi fólkinum í Noreg. Arbeiðsmennirnir finga sínar menn inn á stórting og aðrastaðni. Flokkurin vaks og mentist, blóðini blivu fleiri og fleiri, ungdómurin starvaðist í sínum lag fyrri at vekja og samla arbeiðaraungdómin undir arbeiðarameikinum.

So fellur eitt skeið í tí norska arbeiðarans søgu, sum völdi, at teir tarnaðust á sínu framburðsleið. Arbeiðararnir spjaddist, og teir vóru trinnir flokkar. Hetta gjørdi stórt skák, men vitid og rættvís sigrar. Aftan á teir norsku arbeiðarnir høvdi staðið spjaddir, og stundum høvdu rent harðliga saman í nokur ár, so komu teir aftur ásamt um at standa øksl móti akslum, til felags frama, og at tað hjálpti, prógvur fyrst stórtingsvalið og nú úrslitið: Eitt fullflegja arbeiðara-ríkisstjórn í Noreg.

Grunden til Sambands-partiets store Nederlag.

Konsul Dethlef Thomsen skrivar í »Politiken»:

Sambandspartiets store og pludselige Nederlag skyldes først og fremmest Justitsminister Rytters Mangel paa Forstaaelse af Færingernes ganske upolitiske Krav om Reformer paa Næringslivets Omraade.

Saa længe Næringslivets Trivsel var uafhængig af Politiken, blandede Menigmand deroppe sig ikke i partipolitiske Stridigheder. Men i de sidste Aar har den offentlige Diskussion mere og mere drejet sig om upolitiske, sociale Spørgsmaal, navnlig om Reformer paa Fiskeriets Omraade, og det er Rytters og Sambandspartiets store Fejl, at de har gjort sig disse nationaløkonomiske Foregsmænd til Fjender.

Den færøske Fisker kæmper en haard Kamp for Tilværelsen, men han gør sit danske Flag Ære baade under Island og ved Grønland, til Trods for udtvsvarende Skibe og Fangstredskaber.

Grønland staar for ham og Islændingen som det store Mulighedernes Land, ligesom det gjorde for deres Forfædre, da de forefandt rige Fiskebanker ved Kysterne og tilstrækkelig Kratskov og Græs inde i Fjordene til Græsning for deres nøjsomme Kreaturer. Færingerne kan slet ikke fatte, hvorfor det danske Monopolstyre lægger Landet øde og ikke alene udelukker Færingerne fra al Samkvem med Landets Indbyggere, men endogsaa forbyder dem at benytte en enkelt øde Ø som Tilvirkningssted for deres Fisk.

De dygtigste færøske Fiskere er efterhaanden jaget ned til England, hvor de har set, hvad der i andre Lande gøres for Fiskeriet og Salget af Fiskeriprodukter. Nordmændene har i et Par Aar haft en Hurtigrute i Gang (7 Dampere) med fersk Fisk fra Grønland, medens Færingerne maa smide deres Helle-

flyndere over Bord, og hele Grønlands Befolkning fanger jo ikke tilsammen et større Kvantum Fisk end 2 Motorbaade fra Vestmannaøerne.

I alle Fiskerihavne, Skagen indbefattet, foregaar der et livligt internationalt Handelssamkvem, men Færoerne, som ligger midt i Atlanterhavets Fiskebaner, er stadig omgivet af en kinesisk Mur ligesom Grønland. Færingerne ser intet, lærer intet og faar ingen Del i de umaalte Rigdomme, som udenlandske Fiskere skovler op af Havet lige udenfor deres Dør. Alene Tyskerne fisker paa en enkelt Maaned for 2½ Million Kr. udenfor det islandske og færøske Soteritorium. Al denne Fisk bringes i isafkolet Tilstand til det indre af Tyskland og spises dér fersk. Hr. Rytter interesserer sig

ikke for disse Problemer, og han bekæmper de Folk, der arbejder for fredelige Reformer paa Næringslivets Omraade. Og Sambandspartiet følger troligt i deres Herres og Mesters Fodspor. Dette er Hovedgrunden til, at Sambandspartiet nu er blevet sat ud af Spillet, uden at der tilsyneladende har fundet nogen som helst politisk Kamp Sted paa Færoerne.

Færingerne tvivler ikke i mindste Maade om, at den danske Nation gerne vil hjælpe dem paa enhver Maade, men hvad de tvivler om, er Hr. Rytters og Regeringskontorenes praktiske Kendskab til Erhvervsforholdene deroppe og deraf Forstaaelsen af de rigtige Veje til at delagtiggøre Færingerne i Havets Rigdomme.

Dethlef Thomsen.

Føroyskir javnaðarmenn ella danskir socialdemokratar?

Tað tykist, sum føroyskir politikarar yvirhovur, óansað hvønn flokk teir teljast í, skilja og greina tyðuliga ímillum føroyskar javnaðarmenn og danskar socialdemokratar, ja, eisini í útlondum verður skilað ímillum hesar stevnur.

Nakað má liggja til grundar fyri hesum, tá so mangir vilja seta skilnaðsótt ímillum. Vert er tí at spyrja bæði um, hvári skilnaðurin stendur og hví hann kemur so hvassliga fram her.

Javnaðarrørslan er nú gomul í heimi, og tað, sum hevur eyðkent hana frá fyrstu tíð fram um mangar aðrar politiskar rørsur, er júst tað, at hon hevur haft til endamáls at verða ein millumlandarørsla, verða ein international: — Ognartleysu vinnumenn ár øllum londum haldið saman — var hitt fyrsta herrópið, sum hin fyrsti mikli undangongumaður javnaðarmanna Karl Marx birti upp.

Javnaðarhugsjónirnar eru í sínum uppruna internationalar; men tað vísti seg við tað sama, at tær høvdu ilt við at vinna fram, har tjóðskapsrørslan var ung og sterk, uttan í samanhang við hitt tjóðskapsliga — hitt nationala. Karl Marx's I. Internationale fekk, sum kunnugt, nærum deyðamein av teirri roynd, Franskmenningar í 1871 royndu at gera við síni kommunistisku fyrrskipan í Paris, og tað vardi leingi, áður javnaðarmannarørslan fekk fótarnar fyri seg aftur í Frakklandi, men í Týsklandi vann hon tessmeira fram í árunum frá 1862 til 64, tá hin navnframi agitatorin Lassalle var undangongumaður, og høvuðsgrundin, hví javnaðarrørslan vann so væl fram í Týsklandi tá, var ivaleyst tann, at Lassalle bert vendi sær til tyskar arbeiðarar, og tí tað yvir hansara agitatión altíð var ein sterkurtýsktjóðskapsligur dāmur. Seinni komu Bebel og Liebknecht og birtu í eina aðra internationala javnaðarrørslu í Týsklandi, og finga teir eisini talfríkan flokk. Hóast hesir flokkar ikki klandraðust í stør-

um, stóðu teir tó hvør sær til 1875, tá teir móti teim ársesum, hin stóri nationalisturin Bismark gjørdi á teir, máttu ganga saman undir navninum »Hitt tyska socialdemokratii».

Navnið: »tjóðskaptligir javnaðarmenn» ella »nationalir socialistar» er soleiðis ikki nakað, ið er ókent í heiminum, tvørtur ímóti, tað hevur tólin verið brúkt í ymsum londum, og tað er ein sjálfvígja, at tað kemur fram her í Føroyum nú.

Hevði javnaðarrørslan komið her til Føroyar frammanundan 1906, mundi neyvan verið skilt so hvassliga ímillum danskar socialistar og føroyskar javnaðarmenn, og var hon komin frammanundan 1890, var tilfíkt ikki gitið, og hví? Tí ta var tann tjóðskapsliga rørslan ikki vaknað í Føroyingum, og fyri 1906 var hin politiski mótsetningurin millum Danir og Føroyingar ikki so stórur, sum hann er vorðin nú.

Tað er náttúrulegt, at tá tjóðskapskenslan vaknar í einum fólki, má hon hava sær ein mótsetning fyrri at liva — ella rættari kanska: hon vaknar ikki, fyrr enn ein soverðin mótsetningur er tilsteðis; men tóin, sum liggur millum 1890 og 1906, vísir, at ein tilfíktur tjóðskapsligur mótsetningur væl kann vera, uttan nakar sterkur politiskur mótsetningur nýttist at fylgja við. Tað var eingin politisk spenning millum Danmarkar og Føroyar fyri 1906. Tað vísti seg tvørturímóti júst tá at vera ter bestu atstøður til fremjan av hóskandi sjálvstýri í bestu semju; men so brast ódnin á, og hvaðani? Jú, júst frá upphavsmonnunum til tann politiska flokk, sum tapti so eiggjuliga við síðsta væl til løgtingi.

Tann flokja, sum tá kom í Føroyafólk, er ikki uppatturgreidd enn, og hon er atvoldin til, at javnaðarflokkurin her á landi byrjaði í tvíningum.

Tað er sjálv sagt, at rættshugsandi menn, sum ganga inn í okkara politiska lív við tí ætlan at avrika nakað haldgott, mugu

krevja flokjauna uppatturgreidda sum skaptist, tá sambandið fekk Føroyafólk at kasta tilbøið um serstakt fíggarligt ræði undir danskari krónu aftur.

Um hon nú kann verða greidd á tann hátt, sum tá var tilfíkt, er ivasamt, men greiðast má hon, vit kunnu ikki liva í henni við heiðuri og sóma.

Føroyskir javnaðarmenn eru sjálv sagt allir, sum fylkjast um hina internationalu javnaðarstevnuskranna, í Føroyum, og tað sum kemur at vera skiljandi, (um tað ikki eydnast at fúa fulla semju flag innan næsta val), verður bert hin politiska og tjóðskapsliga flokjan, sum sambandið uttan gylduga grund loyftu í 1906 og síðan helt uppi í 22 ár og, sum tað framvegis ætla at halda lív í.

Hendan mikla flokjan kann sjálv sagt verða greidd uppá fleiri mátar, og tað er trúligt, at menn, sum annars eru settir um allamannajavnaðarpolitik, koma at standa ósattir í flokju-spurninginum.

Javnaðarmenn, bæði her og har, kunnu soleiðis »takka» sambandinum, um teir ikki kunnu staða so nær saman, sum ynskjandi kundi verið.

Tá »Dimmalætting» nú aftaná ósigurin leggur sær so eina við at bríksla donskum javnaðarmönnum í Danmark, at tað eru teir, sum hava spælt teim føroysku »separatistinum» sigurin í hendi, so er hetta bert ein nýggj roynd í at grugga og røra hitt politiska farvatnið upp, so at oddamennirnir framvegis kunnu sita og draga sínar blindu politisku hvítingar í náðum.

I 1906 eydnaðist »Dimmalætting» at ósa danska vinstraflakkin og teir konservativu upp ímóti sjálvstýristólkinum í Føroyum, so ósingin stóð við í 20 ár; men um tað nú vil eydnast hinu gomlu at ósa somu flokkar upp ímóti donskum javnaðarmönnum er isamt. Viður-skiftini eru tó eitt sindur ódvísi nú enn tá; tó viljin hjá sambandinum tykist at vera hin sami til at loypa flokju í, og mátin er eisini hin sama: At fáa danskar politiskar flokkar til at hjálpa sær í einum føroysk-politiskum bardaga.

»Dimmalætting» talar so nógv um alla ta hjálpa, sjálvstýris-menn í Føroyum hava fingið frá donskum javnaðarmönnum í Danmark til hetta tingvalið. Hvat er tað fyrri hjálpa? Er hon opinber ella er hon í loyndum? — Hevði »Dimma» enn tá hildið seg til føroyskar javnaðarmenn, kundi eitt slags høpi verið í illgruna hennara, hóast hon í royndum eisini tá var grundaleysur — Kundi ikki stundin nú verið til at kanna eftir hvørja opinbera og fjalda beinvegis umvegis sambandspolitikkurin í Føroyum hevur fingið frá donskum afturhaldi?

At føroyskir javnaðarmenn fáa studning frá donskum javnaðarmönnum til frama fyri javnaðarpolitikki er einki undarligt, tí tað er ein royndur lutur, at javnaðarmenn um allan heim hava rætt hvørjum

øðrum bróðurhond um landamarkini. Og tilfík hjálpa eigir ikki at styggja nakran Føroying frá at vera javnaðarmaður, alt at ikki óhóskandi treytir fylgja við hjálpini.

I grundini er tað heldur ikki henda hjálpa, ið er skiljandi millum javnaðarherjaðar menn í Føroyum og »Dimmalætting» nemur ikki við hetta mál; men tað sum er skiljandi er óttin fyri ikki at sleppa at ráða sær sjálvum, tá ein tekur ímóti hjálpa, og henda ótta hevur »Dimmalætting» við sínum sambandspolitikki loypt á Føroyingin. Hon hevur altíð gloppa teimum hurðina til fálka takk-semistreytir saman við studninginum, um sjálvbjargnis- og frælsishugurin læt seg óvmikið til sjónar hjá einum hvørjum, og nú eru Føroyingar so illa skelkaðir, at teir bera ótta fyrri at bindandi treytir fylgja við einari hvørjari hjálpa, »Dimmalætting» og sambandspolitikkurin hava tykið frá teimum trúna uppá, at menn kunnu arbeiða saman fyrri at fremja ljómandi hugsjónir uttan hugsan um smálingar persónligan vinning peningaligan ella tjóðskapsligan.

Mangt er at kenna sambandinum um.

F. s.

Mussolini duellerer.

Men han bærer Staalvest under Skjorten.

»Daily Herald» bringer følgende opsigtsvækkende Korrespondance fra Rom:

Fornylig udkæmpedes i Rom en Duel mellem Mussolini og Kongens Svigersøn, Grev Calvi. Ministerraadet bestemte for kort Tid siden, at 2-Lirestykkerne skulde præges med Mussolinis Billede. Kongen afslog at underskrive Bestemmelsen og raadede Mussolini til at forhandle med Kronprinsen.

Prinsen fik Grev Calvi til at deltage i Konferencen, og under denne lod Mussolini sig henrive til nogle parlamentariske Udryk.

Prinsen forlod Værelset, mens Grev Calvi udfordrede Diktatoren til Kamp paa Livet.

Den følgende Dag mødtes de to Kamphaner i en lille Leil i Nærheden af den zoologiske Have i Rom. Calvi er en af den italienske Hærs bedste Fægttere. Det vidste Mussolini, og derfor iførte han sig en Staalvest under Skjorten. Han paastod, at han altid har en saadan efter det sidste Attentat.

Kampen begyndte, og Grev Calvi ramte hurtigt Mussolini med et Stød i venstre Bryst — men Kaarden knækkede midt over. Rasende over Modstanderens Feighed slyngede han Resten af Kaarden i Ansigtet paa Diktatoren, idet han raabte: Hund!

Mussolini fik kun et let Saar i Kinden. Men siden har han ikke turdet vise sig udenfor Chigi Palæet.